

PROTOCOL

Samen veilig doorwerken

Voor sectoren Bouw & Techniek

Het protocol Samen veilig doorwerken wordt ondersteund door: Aedes, AFNL-NOA, Bouwend Nederland, CNV Vakmensen, FNV Bouwen en Wonen, FNV Metaal, GeoBusiness, NEPROM, NVB bouw, NVKL, OnderhoudNL, VEBIDAK, Wij Techniek, Techniek Nederland, VHG, VIB, Waterbouwers en Woonbond.

Versie 11
15-12-2020

Inhoud

Wijzigingenoverzicht	3
Wijziging per 15-12-2020	3
Wijzigingen per 16-11-2020	3
Wijzigingen per 28-10-2020	3
Wijzigingen per 21-8-2020	3
Wijzigingen per 11-08-2020	3
Wijziging per 30-06-2020	4
Wijzigingen per 24-6-2020	4
Inleiding.....	5
Uitgangspunt van het protocol.....	5
1 Algemene maatregelen voor de bouw- en technieksector.....	7
1.1 Bronaanpak	7
1.2 Technische en organisatorische maatregelen.....	8
1.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen	8
2 Specifieke sectoren of werksituaties.....	9
2.1 Werken voor particulieren en huurders van woningcorporaties of vastgoedeigenaren.....	9
2.2 Externe locaties (infra, bouw, utiliteit).....	12
2.3 Zorglocaties	12
2.4 Samen reizen	13
2.5 Communicatie	13
3 Algemene maatregelen en voorschriften.....	14
3.1 Algemeen.....	14
3.2 Vertaling van advies naar dagelijkse werkroutine	14
3.3 Stel een Corona verantwoordelijke aan op het werk.....	14
3.4 Wanneer moeten werknemers thuisblijven?.....	15
3.5 Beoordeling hoogrisico groep	15
3.6 Wanneer ga je naar huis?.....	15
3.7 Wanneer worden werknemers naar huis gestuurd?	15
3.8 Mogen mensen thuiswerken?.....	15
4 Maatregelen op de werkvloer en tijdens het werk.....	17
4.1 Welke maatregelen gelden er voor de werklocaties?.....	17
4.2 Welke maatregelen gelden er voor het werken bij particulieren?	17
4.3 Wat is de werkwijze wanneer het werk vraagt om samenwerking binnen 1,5 meter?.....	18

4.4	Communicatieactiviteiten op de werkvloer	18
4.5	Kan er nog gezamenlijk gereisd worden met een bedrijfsbus?	18

Wijzigingenoverzicht

Het protocol 'Samen veilig doorwerken' wordt frequent aangepast aan de ontwikkelingen. Op deze pagina worden de wijzigingen vermeld ten opzichte van de voorgaande versie.

Wijziging per 15-12-2020

Verandering testbeleid tijdens quarantaine

Vanaf 15-12-2020 kun je zonder klachten op de 5^e dag van je quarantaine een coronatest aanvragen. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 1.1 en 3.1.

Actualisatie dragen van mondkapjes in publieke ruimten

De punten over het dragen van mondkapjes in publieke ruimten zijn geactualiseerd, paragrafen 1.2 en 2.1.1.2 zijn hierop aangepast.

Wijzigingen per 16-11-2020

Actualisatie lijst vitale processen

De verwijzing van de lijst met vitale processen is geactualiseerd. De volgende paragrafen zijn hierop (in de voetnoot) aangepast: 1.1, 3.4.

Actualisatie bepaling grenswerkers

De frequentie van het aantal keren per week dat grenswerkers de grens moeten passeren is bijgesteld naar minimaal 1x per week. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 1.1 en 3.4.

Wijzigingen per 28-10-2020

Bijstelling besmettelijke periode en werkhervatting, melding vanuit de App CoronaMelder, De tekst voor de besmettelijke periode en werkhervatting is aangepast aan de tekst van de GGD en de leidraad van de medisch specialisten. De App CoronaMelder is landelijk ingevoerd. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 1.1 en 2.1.1.1, 2.4.1.1, 3.1 en 3.4.

Bijstelling dragen mondkapjes

Het dragen van mondkapjes is ingevoerd in het openbaar vervoer, bij het samen reizen en bij het betreden van publieke binnenruimtes. De paragrafen 'uitgangspunt van het protocol', 1.2 en 2.1.1.2 zijn hierop aangevuld.

Goed ventileren is duidelijker aangegeven in paragraaf 1.2 en in paragraaf 4.3 zin aangevuld met analyse veilig werken.

Wijzigingen per 21-8-2020

Aanpassing duur thuisquarantaine

De quarantaineperiode van twee weken is verkort naar tien dagen. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 1.1, 3.1 en 3.4.

Wijzigingen per 11-08-2020

Bijstelling richtlijnen samen reizen

De richtlijnen voor het samen reizen zijn bijgesteld door de Rijksoverheid. Vanaf drie inzittenden is een niet-medisch mondkapje verplicht, een reserveringssysteem is niet verplicht. Houd voor het bron- en contactonderzoek van de GGD een rittenadministratie bij. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 1.1, 2.4.1.1, 2.4.1.2 en 2.4.1.3.

Ziekteverschijnselen, testen, thuisquarantaine

De tekst is aangepast aan de gewijzigde tekst en richtlijnen van de Rijksoverheid. Dit geldt voor de paragrafen: 1.1, 2.1.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 3.1, 3.4, 3.6, 3.7, 4.2.2.

Wijziging per 30-06-2020

Aangepaste richtlijnen samen reizen

De richtlijnen voor het samen reizen zijn gewijzigd. Per 1 juli is het toegestaan weer samen te reizen mits er een reserveringssysteem/planning is, een gezondheidscheck is bij het instappen en alle inzittenden niet-medische mondkmaskers dragen. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 2.4.1 en 4.5.

Wijzigingen per 24-6-2020

Om de wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie duidelijk te maken zijn deze in de tekst van het protocol onderstreept weergegeven.

Werken bij kwetsbare particulieren

Vanaf nu is het ook mogelijk om bij particulieren die tot de kwetsbare groepen behoren naast noodzakelijke ook reguliere werkzaamheden uit te voeren, mits zij hiervoor uitdrukkelijk toestemming geven. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: paragraaf 2.1.3 is ingevoegd, de koptitel van paragraaf 2.1.4 is gewijzigd en paragraaf 4.2.2 is aangepast.

Criteria voor thuisblijven

De criteria voor thuisblijven i.v.m. klachten zijn aangepast. Daarnaast zijn coronatests inmiddels ruim beschikbaar en aanbevolen voor mensen met verkoudheidsklachten. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 1.1, 3.1, 3.4 en 2.1.1.1.

Ventilatie in een vervoersmiddel

Om gezondheidsschade door extreme luchtstroming te voorkomen is het advies voor ventilatie in de auto aangepast. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 2.4.1.2 en 4.5.

Gebruik van water en zeep in plaats van desinfecterende middelen

Overmatig gebruik van desinfecterende middelen is schadelijk voor de huid. Inmiddels is duidelijk dat, waar mogelijk, het beter is om met water en zeep de handen te wassen. Daarnaast bevatten veel desinfecterende middelen ethanol ("alcohol denat."), wat een stof is die op de lijst van kankerverwekkende stoffen en processen van het ministerie van I-SZW staat. Ethanol mag op de werkvloer dus alleen gebruikt worden als er geen enkel alternatief mogelijk is. De volgende paragrafen zijn hierop aangepast: 1.2, 2.2.2.2, 2.4.1.2, 4.1 en 4.5.

Mogelijkheid voor personen zonder bedrijfsarts om contact te leggen met een bedrijfsarts van de Helpdesk Corona Bouw & Techniek

Personen zonder eigen bedrijfsarts (bijvoorbeeld zzp-ers) kunnen gebruik maken van de bedrijfsartsen van de Helpdesk Corona Bouw en Techniek. De volgende paragraaf is hierop aangepast: 3.5.

Inleiding

Dit protocol biedt duidelijkheid aan bedrijven, bewoners, opdrachtgevers, klanten en alle werkenden over veilig werken in de bouw-, techniek- en installatiesector tijdens de coronacrisis. Ook aan bod komt de manier waarop werkzaamheden bij mensen thuis veilig doorgang kunnen vinden. Het protocol is door Bouwend Nederland en Techniek Nederland aan het ministerie van BZK aangeboden en in het overleg met de Ministers van BZK en I&W met diverse andere bouwbranches en vakbonden aangevuld en vastgesteld. Het oorspronkelijke protocol vind je op de [website](#) van Rijksoverheid. Sindsdien wordt het protocol door sociale partners in de bouw en techniek onderhouden en aangepast waar nodig. In het wijzigingenoverzicht vind je de meest recente aanpassingen van de maatregelen.

Uitgangspunt van dit protocol zijn de geldende adviezen en maatregelen van het RIVM. Het protocol is gebaseerd op de stand van zaken op het moment van publiceren en zal steeds zo snel als mogelijk worden gewijzigd wanneer nieuwe adviezen of maatregelen van kracht worden. Het protocol is beoogd als handvat voor de veilige uitvoering van werkzaamheden. Vanuit de praktijk kan er aanleiding zijn om door partijen beredeneerd af te wijken als de situatie daarom vraagt.

Dit protocol richt zich op de bouw- en technieksector en aanverwante activiteiten. Raadpleeg de website van het RIVM voor de algemene maatregelen en voorschriften rondom het handelen in het geval van (een verdenking van) coronabesmetting.

Partijen hebben een Helpdesk Corona Bouw & Techniek ingericht, te bereiken via: www.helpdeskcorona-bt.nl. Dit is een centraal loket voor vragen, informatie en om overtredingen van de regels van het protocol “samen veilig doorwerken” te melden.

De verantwoordelijkheid om enerzijds de verspreiding van het virus tegen te gaan en anderzijds veilig door te kunnen werken is van iedereen. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat het virus zich niet verspreid maar ook niet per direct alle werkzaamheden stil hoeven te vallen. Wij hopen dat iedereen op een verantwoorde wijze de richtlijnen uit het protocol zal naleven en actief met elkaar het gesprek voert over de situaties waarin dat lastig is.

Uitgangspunt van het protocol

Het protocol is gebaseerd op de arbeidshygiënische strategie. Deze insteek waarborgt dat er minimaal beroep gedaan hoeft te worden op de inzet van beperkt beschikbare persoonlijke beschermingsmiddelen, behalve in specifieke situaties zoals werk in zorginstellingen. De strategie bestaat eruit dat als eerste maatregelen worden getroffen om het werken in een omgeving met besmettingsrisico te voorkomen. En als dat niet mogelijk is, dus wanneer werk in gebieden met besmettingsrisico nodig is, er technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om besmetting te voorkomen. Tot slot zijn er specifieke situaties waarbij alsnog persoonlijke beschermingsmiddelen ingezet moeten worden.

Bij werkzaamheden in gebouwen waar bewoners of gebruikers verblijven is er reden voor extra voorzichtigheid. Voorafgaand is instemming van de bewoners of gebruikers nodig, zeker als zij behoren tot kwetsbare groepen. Wordt geen instemming gegeven dan wordt geacht dat het werk niet veilig kan worden uitgevoerd. Bij nauwe contactmomenten (binnen 1,5 meter) tussen vakman en bewoner of gebruiker dragen beiden een mondkapje of face shield.

De concrete uitwerking van het protocol treft u aan op de volgende pagina's. Vervolgens worden een aantal aspecten daarvan uitgelicht. Verschillende checklists waarin het protocol is omgezet naar een dagelijkse routine zijn te vinden op de [website](#) van de Helpdesk Corona Bouw & Techniek.

1 Algemene maatregelen voor de bouw- en technieksector

1.1 Bronaanpak

- Thuiswerk organiseren als de functie dat toelaat.
- Zoveel mogelijk alleen naar het werk reizen.
- Niet naar het werk gaan bij:
 - o Verkoudheidsklachten (neusverkoudheid, loopneus, niezen)
 - o Keelpijn
 - o Hoesten
 - o Benauwdheid
 - o Verhoging of koorts
 - o Plotseling verlies van reuk en/of smaak.
- Bij bovenstaande klachten zo snel mogelijk een test bij de GGD aanvragen. Zo nodig overleggen met de bedrijfsarts.
 - o Thuisblijven in afwachting van de testuitslag.
 - o Ga aan het werk bij een negatieve test (geen corona) en milde klachten.
- Niet naar het werk gaan bij een Corona-infectie van jezelf:
 - o Je blijft minimaal 7 dagen in isolatie
 - o Je mag bij milde klachten na 7 dagen het werk hervatten, mits 24 uur klachtenvrij
 - o Langer of ernstiger ziek, blijf dan 14 dagen in isolatie
 - o Overleg zo nodig met de bedrijfsarts
- Niet naar het werk gaan als een huisgenoot naast luchtwegklachten koorts en/of benauwdheid heeft en de uitslag van de coronatest nog niet binnen is. Als de test uitwijst dat het niet om corona gaat, dan mogen werknemers zonder klachten weer aan het werk.
- Niet naar het werk gaan bij een Corona-infectie van een huisgenoot of nauw contact:
 - o Blijf 10 dagen in (thuis)quarantaine, gerekend vanaf het laatste risicovolle contact.
 - o De GGD of de bedrijfsarts kan vanuit bron- en contactonderzoek (thuis)quarantaine opleggen.
 - o De (thuis)quarantaine geldt ook bij een melding vanuit de App CoronaMelder.
 - o Krijg je geen klachten, dan kun je op de 5^e dag een PCR-coronatest aanvragen. Is de testuitslag negatief (geen besmetting met het coronavirus), dan mag je uit quarantaine.
- Tien dagen in (thuis)quarantaine blijven als je terugkeert van een verblijf in een gebied (stad, regio, land) dat door de Rijksoverheid oranje of rood is verklaard.
 - o De verplichte 10 dagen quarantaine gelden niet voor grenswerkers als zij minimaal 1x per week terugkeren naar hun thuisland.
 - o Het inkorten van de quarantaine na een negatieve PCR-coronatest geldt niet voor reizigers.

Uitzondering is de werknemer in een vitaal proces.¹ Voor deze werknemer geldt:

- Niet naar het werk gaan bij Corona-infectie van jezelf.
- Niet naar je werk gaan bij een Corona-infectie van een huisgenoot of nauw contact. Heb je zelf geen klachten, dan kan in overleg met de GGD en/of de bedrijfsarts een uitzondering gemaakt worden.
- Niet naar het werk als je zelf klachten hebt.
- Overleg met de bedrijfsarts als een huisgenoot naast luchtwegklachten koorts en/of benauwdheid heeft en als tien dagen (thuis)quarantaine geldt bij terugkeer uit een oranje of rood gebied.

¹ Vitale processen: zie informatie van de Rijksoverheid: <https://www.nctv.nl/onderwerpen/vitale-infrastructuur/overzicht-vitale-processen>

1.2 Technische en organisatorische maatregelen

- Iedereen houdt zich aan alle hygiënische voorzorgsmaatregelen.²
 - o Geen handen schudden.
 - o Regelmatig de handen wassen met water en zeep.³ Was je handen min. 6x per dag, volgens de instructie. In ieder geval voor het eten, na toiletbezoek, na het reizen met het openbaar vervoer, na het schoonmaken.
 - o In de elleboog niezen en hoesten.
 - o Zelf papieren zakdoekjes meenemen en deze na één keer gebruik weggooien. Daarna handen wassen.
 - o Gezicht niet of zo weinig mogelijk aanraken.
- Houd zoveel mogelijk 1,5 meter afstand op de werkplek.⁴
- Pas daarop het werk aan en richt de werkplek hierop in.
- Zie streng toe op het naleven van de hygiëneregels van het RIVM en overweeg het gebruik van een mondkapje, indien werken op minder dan 1,5 meter onvermijdbaar is.⁵
- Regelmatig schoonmaken met water en een goed ontvettend reinigingsmiddel, eventueel in de vorm van wegwerpschoonmaakdoekjes. Vermijd ethanol (“alcohol denat.”) en gebruik liever geen middelen met isopropylalcohol.
- Deel je gereedschap en telefoon niet met anderen.
- Houd materieel, gereedschap en PBM's schoon.
- Zorg voor goede ventilatie van werk- en kantoorruimtes:
 - o Zorg dat de ventilatie voldoet aan de regels van het [bouwbesluit](#).
 - o Ventileer 24 uur per dag middels ramen, roosters of een mechanisch ventilatiesysteem.
 - o Lucht regelmatig een ruimte 10-15 minuten na gebruik door meerdere mensen.
 - o Gebruik geen losstaande airco- of verwarmingsunit met recirculatie van lucht in een ruimte die je met anderen deelt.
- Werk zoveel mogelijk in vaste teams.
- Draag een mondkapje bij verplaatsingen door en werkzaamheden in een publieke binnenruimte.
- Zet het werkgebied in een publieke binnenruimte zodanig af, dat omstanders minimaal 1,5 meter afstand houden. Een mondkapje blijft verplicht.

1.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is alleen in uitzonderingssituaties nodig als iedereen de maatregelen van paragraaf 1.1 en 1.2 naleeft. In paragraaf 2.3 ‘Zorglocaties’ staan uitzonderingssituaties beschreven.

² Conform de richtlijnen van het RIVM.

³ Let op: regelmatig handen wassen of desinfecteren ontvet de huid. Daardoor neemt de barrièrefunctie van je huis af. Gebruik daarom ook regelmatig een verzorgende handcrème.

⁴ Dit geldt bijvoorbeeld ook tijdens de lunch en leveringen van leveranciers.

⁵ Het streven is 1,5 meter afstand. Het gaat hierbij vooral om het bewustzijn van mensen op de werklocaties te vergroten. Als mensen niet anders kunnen dan dichter dan 1,5 meter bij elkaar in de buurt komen, dan gelden de hygiëneregels conform RIVM-richtlijnen. Voor specifieke gevallen kunnen vragen gesteld worden via de Helpdesk.

2 Specifieke sectoren of werksituaties

Alle onderstaande maatregelen zijn aanvullende maatregelen bovenop de in paragraaf 1.1 - 1.3 genoemde algemene maatregelen.

2.1 Werken voor particulieren en huurders van woningcorporaties of vastgoedeigenaren

2.1.1 Algemeen

Onderstaande preventieve maatregelen moeten altijd worden opgevolgd bij werken bij particulieren.

2.1.1.1 Bronaanpak

Vooraf:

- Uitdrukkelijk instemming van bewoners/huurders/gebruikers vragen voor toegang. Bewoners bepalen of zij toegang geven tot hun woning.
- Klanten/gebruikers vragen of zij of huisgenoten de afgelopen 24 uur gezondheidsklachten in relatie tot het coronavirus hebben gehad (zie paragraaf 1.1 of de checklist van de Rijksoverheid en het RIVM⁶) of behoren tot de categorie kwetsbare personen⁷.
- Klanten vragen om huis goed te ventileren.
- Klanten vragen om de installatie goed bereikbaar te maken.

2.1.1.2 Technische en organisatorische maatregelen

- Klanten moeten 1,5 meter afstand houden.
- Het bezoek beperken tot het noodzakelijke werk.
- De vakman draagt een mondkapje of face shield bij het eerste persoonlijke contactmoment met een klant. De vakman maakt met de klant afspraken om veilig te kunnen werken. Het doel hiervan is om nauwe contactmomenten (waarbij de 1,5 meter afstand houden niet mogelijk is) te voorkomen. De vakman kan met deze afspraken veilig doorwerken zonder mondkapje of face shield.
- Als er alsnog nauwe contactmomenten nodig zijn met klanten, dan draagt de vakman een mondkapje of face shield en wordt de klant gevraagd dit ook te doen.
- Een mondkapje is verplicht in publieke ruimten, zoals portieken die vrij toegankelijk zijn.
- De vakman draagt geen mondmasker of face shield in de volgende situaties:
 - o Een mondkapje of face shield vormt een gevaar voor de vakman bij de werktak;
 - o De werktak vereist het dragen van adembescherming;
- Bij aftekenen contact door klanten met documenten of apparatuur zoveel mogelijk vermijden.

2.1.1.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Voor persoonlijke beschermingsmiddelen gelden geen aanvullende maatregelen bovenop de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.3.

⁶ Website Rijksoverheid '[gezondheidscheck coronavirus](#)' of RIVM '[gezondheidscheck coronavirus](#)'.

⁷ Conform definitie van het RIVM, met name ouderen en mensen met bestaande medische aandoeningen.

2.1.2 Klanten/gebruikers of huisgenoten zonder gezondheidsklachten in relatie tot Corona (zie paragraaf 1.1) en ook niet behorende tot de groep kwetsbare personen

2.1.2.1 Bronaanpak

- Regulier werk kan met instemming van bewoners of gebruikers uitgevoerd worden. Met inachtneming van de landelijke maatregelen voor afstand houden en hygiëne.

2.1.2.2 Technische en organisatorische maatregelen

Voor technische en organisatorische maatregelen gelden geen aanvullende maatregelen boven de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.2.

2.1.2.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Voor persoonlijke beschermingsmiddelen gelden geen aanvullende maatregelen boven de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.3.

2.1.3 Klanten/gebruikers of huisgenoten zonder gezondheidsklachten in relatie tot Corona (zie paragraaf 1.1) maar wel behorend tot de groep kwetsbare personen

2.1.3.1 Bronaanpak

Regulier werk kan uitgevoerd worden maar alleen met nadrukkelijke toestemming van de bewoners of gebruikers. Hierbij dienen de maatregelen voor afstand houden en hygiëne in acht worden te houden, zie paragraaf 1 en 2.1.1.

2.1.3.2 Technische en organisatorische maatregelen

Voor technische en organisatorische maatregelen gelden geen aanvullende maatregelen boven de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.2.

2.1.3.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Voor persoonlijke beschermingsmiddelen gelden geen aanvullende maatregelen boven op de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.3.

2.1.4 Klanten/gebruikers of huisgenoten met het coronavirus of gezondheidsklachten in relatie tot Corona (zie paragraaf 1.1)

2.1.4.1 Bronaanpak

Alleen werk uitvoeren bij ernstige storing of calamiteit. Ernstig is als algemene dagelijkse levensbehoefte (koken, toiletgebruik, wassen, schoonmaken et cetera) niet uitgevoerd kunnen worden.

2.1.4.2 Technische en organisatorische maatregelen

- De buitendeur staat open of wordt door iemand anders vanaf buiten geopend.
- De klanten bevinden zich in een andere ruimte.
- Communiceer indien nodig met de klant via de telefoon.

2.1.4.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Voor extra bescherming eventueel:

- Wegwerp handschoenen⁸, elke kwaliteitsklasse volstaat;

⁸ Bijvoorbeeld nitril, pvc, latex, butylrubber

- Wegwerpoverall;
- Wegwerpsloffen;
- Veiligheidsbril (wegwerp of anders desinfecteren).

2.2 Externe locaties (infra, bouw, utiliteit)

2.2.1 Alleen werken op locatie

Voor alleen werken op een externe locatie gelden geen aanvullende maatregelen boven de maatregelen zoals genoemd in de paragrafen 1.1 - 1.3 en 2.1.1.

2.2.2 Met meerdere mensen op locatie

2.2.2.1 Bronaanpak

Voor de bronaanpak maatregelen gelden geen aanvullende maatregelen boven de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.1.

2.2.2.2 Technische en organisatorische maatregelen

In de schaftkeet of vergaderruimte:

- Hang de regels en instructies op.
- Bepaal een maximum aantal aanwezigen in de ruimte, zodanig dat 1,5 meter afstand gehouden kan worden.
- Houd ook bij het betreden van een ruimte rekening met 1,5 meter afstand.
- Spreid de schafttijden of bied extra ruimtes en schaftplekken aan.
- Bij instructie en toolboxes, wees er alert op dat iedereen op 1,5 meter van andere personen kan blijven. Geef de instructie eventueel in meerder kleine groepen.
- Instrueer de medewerkers en deelnemers aan de vergadering vooraf.
- Zorg dat de ruimtes vaker schoongemaakt worden en dat er zeep en wegwerphanddoeken aanwezig zijn.
- Overleg met leveranciers, onderaannemers, opdrachtgevers: Leg waar mogelijk telefonisch contact.

2.2.2.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Voor persoonlijke beschermingsmiddelen gelden geen aanvullende maatregelen boven op de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.3.

2.3 Zorglocaties

2.3.1 Laag risico ruimte⁹

Voor werken in een laag risico ruimte in een zorglocatie gelden geen aanvullende maatregelen boven de maatregelen zoals genoemd in de paragrafen 1.1 - 1.3 en 2.1.1.

2.3.2 Hoog risico ruimte¹⁰

Voor werken in een hoog risico ruimte in een zorglocatie geldt de volgende aanvullende maatregel boven de maatregelen zoals genoemd in de paragrafen 1.1 - 1.3 en 2.1.1:

- Volg de instructies van de opdrachtgever.

2.3.3 Luchtbehandelingskast van IC of de longafdeling

2.3.3.1 Bronaanpak

Voor de bronaanpak maatregelen gelden geen aanvullende maatregelen boven de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.1.

⁹ Ruimtes waar geen (potentieel) besmette patiënten verblijven, ruimtes waar geen zorgpersoneel komt dat gecontamineerd kan zijn.

¹⁰ Denk aan triage tent, verpleeghuis kamer met zieke bewoner, IC-ruimte, ruimtes waar regime van druppelisolatie van toepassing is.

2.3.3.2 Technische en organisatorische maatregelen

Voor technische en organisatorische maatregelen gelden geen aanvullende maatregelen boven de maatregelen zoals genoemd in paragraaf 1.2.

2.3.3.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Als men de afgevoerde luchtstroom kan inademen, dan FFP2 masker.

2.4 Samen reizen

2.4.1 Alle vormen van bedrijfsmatig vervoer: zowel gezamenlijk woon-werkverkeer als gezamenlijk reizen tussen werklocaties

2.4.1.1 Bronaanpak

Bij instappen vindt er een gezondheidscheck plaats. Bij (milde) klachten, zoals genoemd onder paragraaf 1.1 is samen reizen niet toegestaan. De collega met klachten blijft in (thuis)quarantaine tot een negatieve uitslag van de coronatest.

2.4.1.2 Technische en organisatorische maatregelen

- Bij vervoer is het belangrijk dat je kunt achterhalen wie met elkaar heeft gereisd. Als zich een besmetting heeft voorgedaan, dan kun je achterhalen wie mogelijk nog meer besmet is geraakt. Kijk of de rittenadministratie hierop is ingericht. Bewaar de gegevens voor het bron- en contactonderzoek van de GGD 6 weken.
- Zorg voor voldoende ventilatie, maar voorkom sterke luchtstromingen.
- Zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) met water en een goed ontvettend schoonmaakmiddel of met vochtige schoonmaakdoekjes.

2.4.1.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Als je met z'n tweeën reist is een mondkapje niet nodig. Reis je met meer dan twee personen, dan draagt iedereen een niet-medisch mondkapje.

2.5 Communicatie

De Rijksoverheid heeft een uitgebreide hoeveelheid campagnemiddelen (posters, flyers etc.) met uitleg over de richtlijnen van het RIVM en praktische aanwijzingen over hoe de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Via [deze link](#) kunt u deze downloaden. Deze posters en flyers kunt u gebruiken binnen uw bedrijf en op uw bouwplaats. Er is ook materiaal beschikbaar voor laaggeletterden. Sociale partners hebben hun eigen kanalen om te communiceren (o.a. via de [Helpdesk Corona Bouw en Techniek](#), [Vollandis](#) en [ArboTechniek](#)). Via de website van de helpdesk zijn bij het protocol behorende posters in verschillende talen te downloaden, zowel voor de bouwplaats, voor werkzaamheden aan huis als voor werken op kantoor. Ook biedt de helpdesk praktische informatie als veelgestelde vragen, toolboxes, dagindelingen en posters/flyers over samenwerken en reizen, voor klanten.

3 Algemene maatregelen en voorschriften

3.1 Algemeen

De werkzaamheden in de bouw en techniek kunnen ook in de Coronatijd doorgaan. Maar uiteraard moet je je wel aan de RIVM-richtlijnen houden, zowel bij het vervoer naar en van de werkplek als op de werkplek zelf:

- Houd minimaal 1,5 meter afstand van andere mensen.
- Geef andere mensen geen hand.
- Was regelmatig je handen.
- Als je niest of hoest, doe dat dan in je elleboogholte.
- Als je je neus snuit, gebruik dan papieren zakdoekjes en gooi deze direct weg.
- Blijf thuis bij onderstaande klachten en laat je testen:
 - o Verkoudheidsklachten (neusverkoudheid, loopneus, niezen)
 - o Keelpijn
 - o Hoesten
 - o Benauwdheid
 - o Verhoging of koorts
 - o Plotseling verlies van reuk en/of smaak.
- Vraag bij bovenstaande klachten zo snel mogelijk een test bij de GGD aan. Overleg zo nodig met de bedrijfsarts.
 - o Blijf thuis in afwachting van de testuitslag.
 - o Ga aan het werk bij een negatieve test (geen corona) en milde klachten.
- Blijf in quarantaine als een huisgenoot naast luchtwegklachten koorts en/of benauwdheid heeft en wacht op de testuitslag. Is die negatief, dan kun je naar het werk.
- Blijf 10 dagen in (thuis)quarantaine na een nauw contact met een positief getest persoon en na een melding vanuit de App CoronaMelder.
 - o Krijg je geen klachten, dan kun je op de 5e dag een PCR-coronatest aanvragen.
 - o Is de testuitslag negatief (geen besmetting met het coronavirus), dan mag je uit quarantaine.
- Blijf 10 dagen in (thuis)quarantaine na terugkeer uit een oranje of rood reisgebied. Het inkorten van de quarantaine na een negatieve PCR-coronatest geldt niet voor reizigers.
- Draag een mondkapje in een voor publiek toegankelijke binnenruimte of overdekt gebied.

Dit protocol biedt kaders en richtlijnen. Wanneer je twijfelt over de naleving van het protocol, meld het dan bij de werkgever, de opdrachtgever of bij het bedrijf. Je kunt hiervan ook een melding maken bij de Helpdesk.

3.2 Vertaling van advies naar dagelijkse werkroutine

Van belang is een goede vertaling van het protocol naar de dagelijkse werkroutine. Hierna in het protocol staat een eerste vertaling van de richtlijnen uit het protocol naar maatregelen op de werkvloer en tijdens het werk. Volledige checklists zijn te vinden op de website van de Helpdesk.

3.3 Stel een Corona verantwoordelijke aan op het werk

In de eerste plaats is iedereen zelf verantwoordelijk om de regels na te leven. Om hierop toe te zien, stelt de werkgever op de werklocatie één werknemer aan. Hij/zij ziet toe op naleving van het protocol. Hij/ zij kent de coronaregels en spreekt – indien nodig – personen op de werklocatie aan op overtreding van de regels.

3.4 Wanneer moeten werknemers thuisblijven?

1. Als een coronabesmetting is geconstateerd bij de werknemer zelf, bij een huisgenoot of nauw contact.
2. Als de werknemer klachten heeft, zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, hoesten, benauwdheid, verhoging, koorts (38 graden Celsius of hoger) en bij plotseling verlies van reuk en/of smaak. De werknemer laat zich zo snel mogelijk op corona testen. Als de testuitslag negatief is (geen besmetting) kan de werknemer aan het werk, tenzij die daar te ziek voor is. Overleg zo nodig met de bedrijfsarts.
3. Als een huisgenoot naast luchtwegklachten koorts en/of benauwdheid heeft en de uitslag van de coronatest is nog niet binnen. Als de test uitwijst dat het niet om corona gaat, dan mogen werknemers zonder klachten weer aan het werk.
4. Bij terugkeer uit een gebied dat door de Rijksoverheid oranje of rood is verklaard. De werknemer krijgt het dringende advies 10 dagen in quarantaine te blijven. De verplichte 10 dagen quarantaine gelden niet voor grenswerkers als zij minimaal 1x per week terugkeren naar hun thuisland.

Uitzondering op de punten 1, 2, 3 en 4 zijn werknemers in een vitaal proces.¹¹ Voor hen geldt:

- Niet naar het werk gaan bij Corona-infectie van jezelf.
- Niet naar je werk gaan bij een Corona-infectie van een huisgenoot of nauw contact. Heb je zelf geen klachten, dan kan in overleg met de GGD en/of de bedrijfsarts een uitzondering gemaakt worden.
- Niet naar het werk als je zelf klachten hebt.
- Overleg met de bedrijfsarts als een huisgenoot naast luchtwegklachten koorts en/of benauwdheid heeft en als tien dagen (thuis)quarantaine dringend is geadviseerd bij terugkeer uit een oranje of rood gebied.

3.5 Beoordeling hoogrisico groep

Bij twijfel of een werknemer tot de hoog-risicogroep hoort, kan de bedrijfsarts of arbodienst worden gevraagd om advies. Personen die geen eigen bedrijfsarts hebben (bijvoorbeeld zzp-ers), kunnen gebruik maken van de bedrijfsartsen van de Helpdesk Corona Bouw & Techniek.

3.6 Wanneer ga je naar huis?

Van iedere aanwezige op de bouwplaats of monteur die bij consumenten thuis komt wordt verwacht dat deze verantwoordelijkheid neemt voor de eigen veiligheid en gezondheid en voor die van anderen. Ga dus naar huis bij milde verkoudheidsklachten zoals snotteren, hoesten, keelpijn of koorts. Ook hier geldt de uitzondering dat bij een beroep in een vitaal proces een andere afweging gemaakt kan worden in overleg met de bedrijfsarts.

3.7 Wanneer worden werknemers naar huis gestuurd?

Als werknemers verkoudheidsklachten hebben, bij koorts of het niet hanteren van de veiligheids- en voorzorgsmaatregelen worden zij naar huis gestuurd. Ook hier geldt de uitzondering dat bij een beroep in een vitaal proces een andere afweging gemaakt kan worden in overleg met de bedrijfsarts.

3.8 Mogen mensen thuiswerken?

Je werkt thuis als dat kan. Maar niet ieder beroep leent zich daarvoor. Het is voor werknemers van belang dat zij dit op een zo gezond mogelijke manier doen, denk hierbij bijvoorbeeld aan het zorgen

¹¹ Vitale processen: zie informatie van de Rijksoverheid: <https://www.nctv.nl/onderwerpen/vitale-infrastructuur/overzicht-vitale-processen>

voor een goede werkhouding. Werkgevers kunnen werknemers hierover informeren. Dit is echter niet voor alle beroepen mogelijk. Het protocol 'samen veilig doorwerken' biedt handvatten voor als thuiswerken niet mogelijk is. Op de website van de Helpdesk Corona Bouw & Techniek is de visual ['thuiswerken in Coronatijd'](#) van Vakmedianet en TNO te vinden, waarin tips voor gezond thuis werken te vinden zijn.

4 Maatregelen op de werkvloer en tijdens het werk

4.1 Welke maatregelen gelden er voor de werklocaties?

In principe kan er doorgewerkt worden. Bouwplaatsen in de openlucht vormen namelijk een verminderde kans op besmetting. En voor andere locaties biedt het protocol een handreiking om het besmettingsrisico te beheersen. Wel moeten de volgende richtlijnen worden nageleefd, bespreek deze voorafgaand aan het werk met elkaar:

1. Stel een corona verantwoordelijke aan op de werklocatie.
2. a) Houd zoveel mogelijk 1,5 meter afstand op de bouwplaats.
b) Pas daarop het werk aan en richt te werkruimte hierop in. Splits bijvoorbeeld groepen tijdens schaft. Lunch zoveel mogelijk in de open lucht. Lunch je in je bus? Dan doe je dat alleen.
c) Indien samen werken binnen 1,5 meter onvermijdbaar is, probeer dit zo veel mogelijk te minimaliseren en wees streng op hygiëneregels conform de RIVM-richtlijnen.
3. Hygiëneregels voor de werkplaats moeten worden nageleefd:
 - Extra schoonmaken van toiletten,
 - Deurklinken goed schoonhouden;
 - Materiaal voor gedeeld gebruik reinigen met water en een goed ontvettend schoonmaakmiddel of met vochtige schoonmaakdoekjes.
4. Beperk contacten met externen zo veel als mogelijk. Maak hierover afspraken met leveranciers en onderaannemers. Denk aan leveranties buiten de bouwplaats.
5. Laat de werknemers zoveel mogelijk in dezelfde teams en op dezelfde locaties werken, zodat men niet telkens met anderen in contact komt.
6. Spreek elkaar (streng) aan op (gevaar onderschattend) afwijkend gedrag en corrigeer elkaar. Neem je verantwoordelijkheid voor jezelf en collega's. Stel vragen en meld problemen bij je leidinggevende.
7. Schakel bij twijfel of grote onrust de Arbodienst, de [Helpdesk Corona Bouw en Techniek](#) of de kenniscentra van sociale partners in de Bouw & Infra en de Techniek ([Volandis](#), [ArboTechniek](#)).

4.2 Welke maatregelen gelden er voor het werken bij particulieren?

De plicht van werkgevers om ervoor te zorgen dat werknemers veilig kunnen werken in een veilige omgeving, geldt ook voor werkzaamheden bij particulieren.

4.2.1 Vooraf

- Klanten vragen:
 - o of zij er bezwaar tegen hebben dat de werkzaamheden worden verricht;
 - o of zij of huisgenoten gezondheidsklachten hebben in relatie tot Corona;
 - o of zij of huisgenoten tot de groep 'kwetsbare personen' behoren, i.v.m. ongewilde besmetting door de medewerker(s);
 - o om het huis goed te ventileren;
 - o om de installatie goed bereikbaar te maken;
 - o om toiletten schoon te houden;
 - o om de handvatten, deurklinken en dergelijke meerdere malen per dag schoon te maken.
- Informeer werknemers dat ze vrij zijn om de werklocatie te verlaten op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als een klant hoestend en niezend de deur opendoet. De werknemer geeft dan aan de klant aan dat hij het

door het risico op besmetting met het coronavirus niet verstandig vindt om naar binnen te gaan en geeft dit ook door aan zijn leidinggevende of planner.

- Informeer de klanten/bewoners dat ze vrij zijn om de werknemer te vragen de werklocatie te verlaten op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als de werknemer hoest of niest voor of tijdens de werkzaamheden. De klant/bewoner geeft dan aan de werknemer aan dat hij het door het risico op besmetting met het coronavirus niet verstandig vindt om de werkzaamheden te verrichten. De werknemer geeft dit door aan zijn leidinggevende of planner.

4.2.2 Uitvoering

Mocht er sprake zijn van gezondheidsklachten bij de klant of diens huisgenoten die wijzen op een mogelijke Coronabesmetting (zie paragraaf 1.1), dan wordt het werk alleen uitgevoerd in geval van storing of calamiteit. En dan zijn aanvullende maatregelen nodig. Zie hiervoor paragraaf 2.1.4. Bij klanten die tot de groep 'kwetsbare personen' worden gerekend, geldt dat zij uitdrukkelijk toestemming moeten geven voor de werkzaamheden.

4.2.3 Afronding werkzaamheden

Voor het aftekenen van werkbonnen wordt, vanwege de mogelijke besmetting via hand-/mond-/neus-/oogcontact voor een andere oplossing gekozen. Alternatieven zijn voorhanden (zie de [veelgestelde vragen](#) op de website van de Helpdesk Corona Bouw & Techniek).

4.3 Wat is de werkwijze wanneer het werk vraagt om samenwerking binnen 1,5 meter?

Uitgangspunt is dat dit zoveel mogelijk voorkomen moet worden. Indien minder dan 1,5 meter afstand echt onvermijdbaar is, wees dan extra alert: maak een beoordeling welke hulpmiddelen en werkprocedures nodig zijn om veilig te werken.

4.4 Communicatieactiviteiten op de werkvloer

Plan een toolboxmeeting (eventueel online) waarin je aan de werknemers aangeeft welke voorzorgsmaatregelen zijn voorgesteld om zo veilig mogelijk te kunnen werken, en bespreek met hen het beleid dat jullie hanteren.

4.5 Kan er nog gezamenlijk gereisd worden met een bedrijfsbus?

Ja, per 1 juli 2020 kunnen alle beschikbare zitplaatsen in de bedrijfsbus weer gebruikt worden. Hierbij gelden dan de voorwaarden die je kunt vinden in paragraaf 2.4.